

DORA
KAPRÁLOVÁ

Druhé město
Brno 2019

Ostrovky

předělávali do rozhlasové hry, ale to by byl zase jiný příběh.

Já jsem chtěla psát o ostrovu ohraničené poezie.

O flusu a o věčnosti.

O cestě z konečné na konečnou.

Jak dlouho je navždy, Mio?

A kdo je Mia?

Ostrov ohraničené zpovědi

Tohle je příběh skutečnosti a nikdy nenatočeného filmu, který mi daroval blízký přítel.

Čtyřproudová dálnice. Fádni horizont s nadjezdy a podjezdy. Nekonečná kolona aut v mravenčím pohybu splývá v jedinou dálnici mezi Tokiem a Prahou.

Pětasedmdesátiletý profesionální řidič Ľubo sedí v autě ve své garáži za Bratislavou. Snaží se nastartovat starší model fordu. Garáž je hermeticky uzavřená, houstnoucí mlha z výfuku. Ľubo sedí v autě jako v mušli: „Celý život čekáš, že se něco konečně rozjede, snažíš se, čekáš a čekáš, a nakonec hovno.“

Z jeho GPS se ozve ženský hlas: „Otoč se doleva, je-li to možné.“

Ľubo se otočí doleva a zavadí loktem o klakson, ozve se krátký ostrý zvuk, Ľubo si uvolní krční páteř, uvolní se, skoro se teď zasměje, dálkovým ovládním otevře garáž.

Ľubo je důchodce se ztrátou hlasivek. Bývalý šofér ve službách StB. Má dvě chaty a dům v Bratislavě, v Žilině měl do loňska ukrajinskou přítelkyni. Kdysi šmíroval pro Státní bezpečnost i paní Danu a jejího japonského muže Hašimota.

Paní Dana s dospělou dcerou Lenkou sedí v autě, dopravní zácpa na japonské dálnici. Lenka řídí, vedle ní sedmdesátiletá Dana. Nohy má na palubní desce. Zapálí si cigaretu. Dcera vydechne, jako by se kouřem dusila, neřekne však nic. Dana se na dceru shovívavě usměje a taky neříká nic, spustí automatické okýnko, vyfoukne kouř.

Lubo na slovenské dálnici. V dopravní zácpě poslouchá už zase vemlouvavý ženský hlas z GPS: „Otoč se doleva, je-li to možné.“ Lubo se otáčí celým trupem doleva, stařecké ruce s okousanými nehty na volantu.

Ďábelská zaměnitelnost dálničních krajín... Kde to jsme? Zvedá se vítr, podzim.

Díváme se Lubovým směrem a znovu spatříme ve stojící koloně auto, které řídí Lenka, po otci Japonka, po matce Slovenka. Konzervativní dcera temperamentní Dany, která si roku 1984 vzala v Praze japonského muže Hašimota.auta teď stojí vedle sebe v dálniční zácpě. Jedno však za Tokiem, druhé před Bratislavou.

Maminka dokouří, otvírá teď dveře a vybíhá naboso bez lodiček, jen v úzké minisukni, halence a silonkách ke krajnici... Je to pošetilé. Někdo na ni zatroubí, na billboardu komiks s japonským textem. Jsme na dálnici před Tokiem...

Lenka maminku bojácně následuje mezi auty... obě ženy kličkují přes tříproudovou kolonu až k betonové zábraně se značkou *Úniková cesta*, odkud vede anonymní schodiště kamsi dolů...

V autě zůstává filmař Petr. Otevřeným okýnkem udiveně sleduje, kam ženy jako srny cikcak prchají. Dana se u krajnice rozjívěně nadechne.

„No co. Tlačily mě lodičky, musím se trochu provětrat.“

„Vraťme se, mami, do auta.“

„Jak se má Miky?“

„Jak se má tatínek?“

„Dobře, už je z blázince doma!“

„Máš hezkou šálu, mami.“

„Z Prahy. Jéžíš... Podívej, jak na nás všichni čumí, holt Japonsko —“

V autě sedící filmař upadá mezitím do krátkého mikrospánku.

Dana s dcerou nastupují do auta.

Pomalý posun směr Tokio.

Po slovenské dálnici se šnečím tempem sune Lubo. Vypadá to, jako by se na okamžik obě auta ocitla v protisměru, jako by se oči estébáka Lubo na Slovensku střetly s očima Dany v Japonsku.

Dana s Lenkou vejdou do tokijského obchodního domu. Zkouší si v kabince šaty:

„Mami, Petr chce, abychom mluvili o tátově nemoci a proč...“

„Utáhni mi to tady.“

Japonská prodavačka mechanicky prochází kolem kabin, mechanicky se usmívá a sbírá svršky.

„V Praze mě estébáci nutili Hašiho špehovat. Chápeš to? Voni to nevěděli, idioti, že sme spolu. Ale já ho špeho-

vala ráda... O tátově zadku bych jim mohla napsat disertaci...“

„Mami, detaily ne.“

„Nebud' upjatá a podej mi ty fusekle, co je toto za hnus.“

Lubo na slovenské dálnici potřebuje benzin, ale na benzince je fronta, a tak zase jen rezignovaně čeká, venku mrholí, nad zoraným polem létají v houfu havrani, létají pořád dokola, jako by se nemohli rozhodnout pro jednoznačný pohyb, jako by i Lubo byl v tuto chvíli starým opelichaným havranem, sedí a vzpomíná, bubnuje do volantů...

Ženy vyjdou z obchodního domu s taškami oblečení a čekají teď ve frontě na jezdící chodník, který je převezde do jiného patra...

„Chodila jsem s Hašim po Praze a cítila, že se na nás každou chvíli lepší estébácký oči toho slovenského idiota... Leni, mně se ti o tom ani nechce mluvit.“

Estébák Lubo se svým vozem vjíždí do myčky. Lubovy zamžené, stařecké oči... sedí v autě, projíždí mycím automatem v neprodyšně uzavřeném autě, kolem kterého to chrčí a pláče, Lubo si myslí: Možná sem mohl žít jinak, nemusel sem dělat, co sem dělal, ale ani hrbatá by si o mě kolo neopřela...

Před záchodky v japonském obchodním domě stojí Lenka a maminka Dana.

„...Když jsem si ho, Leni, chtěla vzít, tak jsme tomu estébákovi museli podávat důkaz lásky, chápeš to? ... Strašně

ponižující to bylo... Nepředstavitelně. Chtěl, abychom se líbali, pak prej ať spolu souložíme, natáčel si to všechno na video. Hnus.“

„Tohle do toho filmu, mami, neříkej.“

„Mně je to fuk... jak se má Miky?“

„Jak se má tatínek?“

„Zavoláme mu... Máš alergii nebo co?“

Lubo vyjíždí z myčky a vrací se na dálnici. Společnost mu dělá žena z GPS. Dálnice se opravuje, v rádiu hlásí havárku, další zácpa, Lubo popojíždí, stojí, popojíždí, stojí... lidé ve vozech, nacpaných autobusech, bezejmenná, ztrápeně veselá tělesnost... Lubo teď zblízka sleduje blikající odtahové vozy, pak spatří nehodu.

Na silnici leží kus ženské nohy, noha je zpola zakrytá černou plachtou, vedle sanitka a pohřební vůz. Stmívá se, o to víc Lubovu mysl zneklidňuje ta ženská noha pod plachtou. Lubo si pustí hlas ženy z GPS a říká sypavě: „Otoč se doleva, je-li to možné. Však já sem byl nalevo, byl sem, všichni sme byli... i Husákovi sem dělal kreténa. A kde sem teď? Kousek za smrtí a kousek před smrtí... ale já sem nikomu neublížil, já ne... však ani Daně a tomu šikmovokáči ne, však sranda to byla... Umřu a zbude ze mě noha?“

Lubovi zazvoní mobil. Manželka do sluchátka zakřičí, proč nekoupil sekanou. Lubo řekne, promiň, Beatko, a když telefon odloží, uleví si: A běž už do prdele...

Lenka sjede s maminkou a filmařem z japonské dálnice: borovicové lesy, písčitá cesta k jezeru, levný motel u vody. Zašlá uniforma japonského recepčního. Ženy jdou dlouhou

chodbou s psychedelickými tapetami jelínků, večerně kulatá záda, kufrý, břemena a lehkost současně. Za nimi kráčí nejistým krokem filmař Petr. Ženy otevřou dveře pokoje a zabouchnou je Petrovi před nose, svalí se vyčerpaně na gauč... Petr stojí rozpačitě na chodbě.

Ženské chichotání.

„Takhle jsme, Leni, zdrhali s Hašim před estébákama, ale víš, co je nejhorší? Ten obsedantní pocit, že tě někdo pronásleduje... Já myslím, že proto je nemocnej, víš... Koupíme si víno? Leni, aspoň chlastej, seš v takové křeči... Co se děje?“

„Nejsem.“

„No, konečně mi odporuješ. Vy jste generace na hovno, Leni, možná tě zkazilo Japonsko... Pojď, zavoláme tatínkovi, dokud jsme samy...“

Někdo zaklepe na dveře: filmař Petr.

Položí na stůl víno.

Lenka vyskočí, kmitá pozorně kolem těch dvou, skleničky, rozlévání vína.

Dana je brzy opilá, po chvíli Petra už ani nepoznává...

„Myslela jsem, že v Japonsku to skončí, ale ani hovno. Všude se na mě dívali skrz prsty, všude samí rasisti.“

„A táta?“

„Táta chtěl mít hlavně klid. Jsme měli v Kjótu přítele, japonského komunistu, kterej nám dával dlouhý přednášky z marx-leninismu. A Haši mi říkal: Prosím tě, prosím tě, hlavně se usmívej a pokyvuj hlavou, jsi v Japonsku. Ponižení, ohrožení, ustrašenost, bez konce, a do toho Hašihovo záchvaty, že ve skříni spí estébák... a s věkem toho přibývalo, Leni, ta paranoia.“

Je noc. Na gauči leží prázdné flašky od vína, popelník s cigaretami. Matka v družném hovoru s Lenkou, jako by tam filmař už ani nesešel. Harmonie intimity.

Konečně zavolá Haši... Dana vyskočí, upraví si vlasy, vyplivne vodu, co kloktá, a běží k laptopu, trochu se motá, není rozumět jedinému slovu, i Lenka si povídá s otcem japonsky, po chvíli hovor ukončí.

Petr se zeptá, o čem se bavili.

Dana se ptá japonsky dcery, o čem by Petr jako chtěl, aby se s Hašim bavili...

„Nevím,“ pokrčí Lenka rameny, „o lásce?“

„O lásce.“ (řekne Petrovi maminka česky a vyprskne smíchy)

„Co je pro vás láska?“ (zeptá se Petr)

„Ještě jednou?“ (Dana je opilá a nevnímá, najednou je to stará, unavená žena...)

„Co je pro vás láska?“ (zopakuje nahlas Petr)

(Matka japonsky k dceři): „Řekni mu, prosím tě, že láska je kvěťák.“

„Mami, prosím tě.“

(Matka japonsky k dceři): „Řekni mu, že je zlatej, ale ať už jde do prdele, bože, já jsem tak ráda, že je Haši v pořádku.“

„Milujete svého muže?“ (pokračuje Petr)

(Matka japonsky k dceři): „Miláčku, pošli ho do prdele... teď jsem se bála, že si tvůj otec nevezal prášky, bojím se myslet na to, že ho nemiluju, a bojím se myslet na to, že se mi voběsí. Strach je naše láska. Strach...“

„Co maminka říká?“ (zeptá se Petr)

„Maminka říká, že láska je... květák.“ *(opilá Lenka se rozesměje)*

„Tak já jdu, dobrou noc.“ *(odpoví rozpačitě Petr)*

(Za zavřenými dveřmi slyšíme opilý ženský hlas a smích):

„A ještě něco... Všichni estébáci mají okousané nehty.“

V prázdné bratislavské garáži estébáka Ľuba se rozsvítí světlo. Garáž, poslední Ľubovo útočiště, mušle Ľubova života, ostrov ohraničené zповědi. Ľubo má okousané nehty. Sedí ve svém autě, pustí si stěračce, stěračce dřou nasucho. Ľubo se nehýbe, jako by na něco vzpomínal.

Filmař stojí u okna japonského motelu a šmíruje za závesem dvě ženy u jezera, matku a dceru. Je ráno... Ženy kráčí po pláži, jejich stopy mizí v písku...

„Zapomněl si vzít prášky, zapomněl zavolat, a pak se diví, že halucinuje...“

„Mami, proč se s tátou nevrátíte do Prahy?“

„Šlíš? Aby všude viděl fyzly? ... Jak se má Miky?“

„Miky má rodinu, neřekl mi to...“

„Bože, to je blbec, Leni.“

„Tajnústkář.“

Čtyřproudová dálnice, kdekoli na světě.

Nekonečná dopravní zácpa.

Sevržené dlaně mužů a žen na řídicích pákách.

Starý estébák Ľubo vyjíždí autem z garáže, pustí si hlas své milované v GPS. Ví, že brzy umře. Myslí na krásnou Danu v zácpě za Bratislavou, už zase, na ženu, kterou chtěl a nemohl mít, v nekonečném čekání myslí na Danu a Haši-

ho, jak je ponižoval, jak se jim smál, myslí na Hašiho pobyt v pražském blázinci a na to, jak pak on, tlustý, malý, škaredý Slovák, šahal na fizlárně Daně na prsa.

Protože je bohobojný, ví, že by se měl stydět.

Protože se bojí své ženy, přemýšlí, kde dnes večer v Bratislavě sežene sekanou, aby měl doma klid...